

De transitie van sport

Nieuwe rol voor sportbonden en clubs

Er is veel over gesproken en geschreven, de transitie in de sport, maar wat houdt dit nu in?
Wanneer begon het proces, waarom gebeurt dit en waar gaat het naartoe?
En nog belangrijker: wat betekent het voor de golfsport, de NGF en golfverenigingen?

TEKST: MARI TRINI HERMOSO

Voordat we inzoomen op transitie in de sport kijken we eerst naar het begrip transitie. Wat houdt het in? Transitie is veelomvattend: een structurele verandering die het resultaat is van op elkaar inwerkende en versterkende ontwikkelingen op het gebied van economie, cultuur, technologie, instituties, natuur en milieu. Door vooral digitale ontwikkelingen zijn we de afgelopen decennia in een nieuwe samenleving terechtgekomen. Een zogenaamde datasamenleving waar alles en iedereen continu met elkaar in verbinding staat. Een van de gevolgen is dat steeds meer Nederlanders sporten op ongeorganiseerde basis (zonder lidmaatschap bij een sportclub) op tijdstippen en locaties die voor hen het prettigst zijn. De rol van sportbonden en NOC*NSF verandert hiermee ook.

“Is de Nederlandse sportwereld klaar voor de toekomst?”

De vraag is: welke rol willen en kunnen zij innemen in deze veranderde wereld? Het afgelopen jaar is binnen het project Transitie in de sport gekeken

naar toekomstbeelden. De conclusie was dat sportbonden en NOC*NSF het voor iedereen mogelijk willen maken op zijn of haar manier te sporten, waar en wanneer dan ook. We zoomen in met Carlijn Mol, lid van het transitieteam NLSport, die op verzoek van het NOC*NSF onderzoekt hoe en in welke richting de sport zich moet gaan ontwikkelen. “We zijn nu meer dan negen maanden onderweg en hebben gesprekken gevoerd met meer dan vijfhonderd mensen uit de sportwereld. Wij hebben goed geluisterd naar hun visie op de toekomst.” Deze input gaf het team inzicht in de huidige situatie en handvatten voor concrete stappen om sport op het juiste spoor te zetten. Sinds september 2016 is bijgehouden wat de merkbare veranderingen in de sport-wereld zijn. Een aantal feiten op een rij:

- Het aantal sporters stijgt in Nederland versus Het aantal sportverenigingen daalt.
- Het aantal diverse sport stijgt versus Het aanbod op verenigingen is beperkt.
- Het aantal sportaanbieders stijgt versus De rol van bonden en sportverenigingen wordt onduidelijker.

“Dit zijn signalen die ervoor zorgen dat een aantal fundamentele vragen beantwoord moet worden, zoals: wat is de rol van bonden als het aantal commerciële sportaanbieders groeit? Wat is de rol van NOC*NSF als er minder verenigd wordt? Behouden we straks nog onze unieke sportinfrastructuur? Hoe zit het met financiële middelen en verdienmodellen? Kortom, is de Nederlandse sportwereld klaar voor de toekomst?”, aldus Carlijn Mol.

DE NGF NAJAARSTOUR

Elke golfvereniging heeft ze, de zogenaamde subgroepjes. Mannen die elke zaterdagochtend om half acht afslaan, dames die altijd op dezelfde dag om dezelfde tijd op de golfbaan spelen. Of de professional die met hetzelfde lesgroepje een vaste afspraak heeft om te gaan golfen. Deze gezellige groepjes ertoe bewegen om (nog) meer te spelen en op een leuke manier de strijd met elkaar aan te gaan, is het doel van de NGF met de Najaarstour, een kleinschalige competitie waarin plezier voorop staat. Er zitten 4 spelers in een team en 4 teams in een poule. Die 4 teams spelen op 4 zondagen tegen elkaar. Iedereen mag meedoen en elke combinatie van spelers is mogelijk: man, vrouw, golfprofessional of beginner.

ROL VAN DE BONDEN

Maar waarom moeten bonden nu eigenlijk actie onder nemen? “We zien sport als onderdeel van het bruto nationaal geluk. We worden gelukkiger als we sporten. Het heeft ook een maatschappelijke impact. Met het transitieteam willen we laten zien wat de waarde van sport is. We willen voorkomen dat sport exclusief wordt en geen deel meer uitmaakt van ons dagelijks leven. De afgelopen jaren is er een ingewikkeld systeem gecreëerd van leden, lidmaatschappen en subsidies. Dat systeem zet nu de bonden onder druk om hun nek uit te steken. Kijkend naar de toekomst zullen bonden en verenigingen zich onafhankelijker opstellen van de huidige sportgelden. Veel inkomsten komen nu vanuit de Nederlandse Loterij en NOC*NSF. Door een nieuw businessmodel te ontwikkelen, kunnen bonden en verenigingen hun zelfstandigheid behouden. Vanuit NLSport stijgen we boven alle belangen uit. Wij proberen manieren te vinden om nieuwe samenwerkingen aan te gaan, om verschillende sporten elkaar te laten

“De afgelopen jaren is er een ingewikkeld systeem gecreëerd van leden, lidmaatschappen en subsidies”

versterken. Ook bekijken wij hoe schaalvergroting ingezet kan worden en potentiële sporters benaderd kunnen worden. We houden focus op behoud van het Nationaal Sportgeluk en op behoud van sporters.”

UNIEK CULTUREEL ERFGOED

NLSport heeft als missie mensen de kans te geven om sport te ontdekken en om te blijven sporten, door verbindingen aan te gaan en de samenwerkingen in de sport-wereld te verbeteren. Dit is noodzakelijk omdat anders andere (commerciële) aanbieders dit gaan doen. “Ja, we zijn ambitieus, maar het is mogelijk als iedereen de noodzaak ervan inziet. Het is een kwestie van doen, het kan echt! Kijk naar de sporters, naar je leden en zie waar zij behoefte aan hebben. De voetbalbond heeft het aangedurfd met Kicks, een 6-tegen-6-competitie voor voetballers die minder wedstrijden willen

DE SPORTWERELD MOET STREVEN NAAR:

- Transparantie
- Inclusief zijn (financieel, fysiek, leeftijd)
- Centraal stellen van de sporter
- Op orde houden van (financiële) middelen
- Bewaken van integriteit (doping, matchfixing, intimidatie)
- Inspelen op de tijdsgeest

spelen, maar nog wel optimaal willen genieten van hun sport. Het is een groot succes!” De transitie in de sport gaat om het bestaansrecht van clubs en verenigingen, als onderdeel van een belangrijk en uniek cultureel erfgoed. Onze sportwereld bestaat uit ruim 23.500 verenigingen en 1,2 miljoen vrijwilligers. Dit appèl geldt dus ook voor alle verenigingen. Zij kunnen de binding met hun leden versterken, door te luisteren naar hun leden en vrijwilligers en hun behoeftes te peilen. Verenigingen moeten fundamentele vragen durven stellen zoals: waarom zijn wij hier? Voor wie doen we het? Dit geldt ook voor de bonden en NOC*NSF zelf. Het gaat niet om veranderen om het veranderen, maar vanuit een innerlijke motivatie. Berend Rubingh heeft hierover een boek geschreven, *Lid worden, waarom zou ik?* Hij benoemt hierin drie belangrijke punten:

1. Bestuurlijke vernieuwing
2. Verplaatsen in je leden
3. Aannames omzetten in feiten

URGENTIE

Met haar unieke sportinfrastructuur wil Nederland maatschappelijk relevant blijven. Niet alleen voor al die miljoenen mensen die wekelijks met plezier sporten maar ook voor talenten die de top willen halen. “De transitie zet ook een goede basis neer voor topsport. Het fundament moet stevig zijn om talenten te filteren en hen te begeleiden. Met het juiste aanbod als een van de voorwaarden kunnen we de weg naar vele Olympische Spelen vrijmaken voor hedendaags talent. Talent dat nu bijvoorbeeld niet in aanraking komt met georganiseerde sport, dat zich op een andere manier verenigt zonder de juiste begeleiding en dus onder de radar blijft. De urgentie lijkt nu misschien niet zo hoog, maar het is raadzaam om tijdig te anticiperen en voorbereid te zijn op de veranderde vraag. Bij ongewijzigd beleid is het over twintig jaar echt een ander sportverhaal. Op kleine schaal kunnen veranderingen

“We zien sport als onderdeel van het bruto nationaal geluk. We worden gelukkiger als we sporten. Sport heeft bovendien een maatschappelijke impact.”

DOOR MEER TOUR PRO'S GEDRAGEN DAN ENIG ANDERE HANDSCHOEN

#1 GLOVE IN GOLF

ACUSHNET NEDERLAND BV • HEIBLOEMWEG 3 • 5704 BS HELMOND

KICKS: VOETBAL VOOR MENSEN MET EEN DRUK BESTAAN

Voetbal is in Nederland nog altijd de meest populaire sport. Maar het lukt de KNVB steeds minder goed om leden te behouden naarmate ze ouder worden. Dit blijkt uit de uitstroomcijfers van jong volwassenen (19-24 jaar) en volwassenen (25-30 jaar). Onderzoek laat zien dat de tijdsinvestering die een actief voetballidmaatschap vraagt, een veelgenoemde reden is om te stoppen. Ook voelen voetballers zich steeds minder vaak thuis in het klassieke aanbod. Kicks is opgericht voor voetballers die, ondanks een druk bestaan, willen blijven voetballen. Passend bij hun levensfase. De voetballer van Kicks bepaalt waar, wanneer en hoe vaak hij of zij voetbalt. De KNVB hecht belang aan Kicks om zoveel mogelijk mensen van voetbal te kunnen laten genieten. Niet iedereen heeft meer tijd voor twee trainingen en één wedstrijd per week op een vooraf gekozen moment. Het is tijd om voor deze groep voetbal anders te organiseren. Kicks voorziet in die behoefte.

Deloitte.

This moment matters

This is a time to be wide awake to the challenge of change; to find opportunity in new technologies, new markets and new situations. This is a moment to connect to deep and broad capabilities. At times of transformation, Deloitte never rests in getting to the heart of what matters to make sure that these moments count.

deloitte.nl

sponsor of the NGF

al plaatsvinden. Durf samen te werken, te delen en die verandering aan te brengen. Durf waardevol en relevant te zijn. Dan maak je impact!"

DE SPORTER CENTRAAL

De cijfers van het CBS en NOC*NSF (peildatum juli 2017) liegen er niet om. Ruim 9,6 miljoen mensen sporten. Momenteel sport 53% van de Nederlandse bevolking (in de leeftijd 5-80 jaar) minimaal een keer per week. Ten opzichte van eerdere jaren heeft het CBS wel een afname gesignaleerd in wekelijkse sportdeelname onder volwassenen (53% in 2014/2015; 56% in 2013). Maar 70% van de Nederlanders sport wel maandelijks. 24% sport in clubverband, veelal jeugd. 41% doet dit alleen en ongeorganiseerd, 18% via een fitness- en/of (commerciële) sportaanbieder en 17% in groepsverband georganiseerd met vrienden of familie. Voor bonden is het belangrijk hun kernactiviteit te onderzoeken en te erkennen om bewust te worden van hun toegevoegde waarde. En vanuit die kracht betekenis aan de sport te geven en met een duurzame financiering een netwerk van flexibele (open) sportorganisaties te realiseren. Dit houdt in dat bonden ervoor gaan om zoveel mogelijk mensen actief en duurzaam aan het

sporten te krijgen, ongeacht of dat in georganiseerd verenigingsverband gebeurt, in een ander (individueel) verband, met partnerships met andere aanbieders of hoe dan ook. Niet het instituut sport (bond of vereniging) staat centraal, maar het individu dat wil sporten.

TIPS VOOR HET BEPALEN VAN UW EIGEN ROL IN DE TOEKOMST

- Agenda van tafel, zet de spreekwoordelijke fles op tafel en ga brainstormen!
- Wat zijn de unique selling points, normen en waarden van de club?
- Welke waarde heeft de club in de omgeving?
- Hoe kan het clubhuis andere activiteiten aanbieden?
- Denk out of the box.
- Durf te kiezen: waar zeg je ja of nee tegen?
- De sporter en de omgeving centraal zetten, niet de club.
- Denk na over: waar staan wij over twintig jaar?